

การปฏิบัติของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลบน
สื่อสังคมออนไลน์ในโรงเรียน
สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
Sharenting Behavior of Parents in Disclosing
Preschoolers' Personal Information on Social Media in Schools under
the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation

ณัฐพัชร วงศพุดเพรา (Natthapach Wongpoodpraw)*

วรวรรณ เหมชะญาติ (Worawan Hemchayart)**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการปฏิบัติของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลบนสื่อสังคมออนไลน์ ในโรงเรียนสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมใน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการคุ้มครองข้อมูลของเด็ก และ 2) ด้านการสื่อสารข้อมูล ตัวอย่าง คือ บิดาหรือมารดาของเด็กอนุบาลที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2568 ในโรงเรียนสาธิตแห่งหนึ่ง จำนวน 153 คน ใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบกำหนดโควตาในแต่ละห้องเรียน โดยเลือกรายชื่อเด็กตามลำดับที่ 1 ถึง 17 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ ค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.95 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.86 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (M = 3.68, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 1) ด้านการคุ้มครองข้อมูลของเด็ก มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (M = 4.10, S.D. = 0.65) ประกอบด้วย การใช้แพลตฟอร์มที่ปลอดภัยในการเปิดเผยข้อมูล (M = 4.30, S.D. = 0.76) การปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก (M = 4.04, S.D. = 0.77) และการตั้งค่าความปลอดภัย (M = 3.95, S.D. = 0.95) และ 2) ด้านการสื่อสารข้อมูล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (M = 3.26, S.D. = 0.64) ประกอบด้วย การเผยแพร่ข้อมูลเชิงบวก (M = 3.91, S.D. = 0.53) การขอความยินยอม

* นักศึกษาปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Master of Education Student Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University, Thailand

** อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Advisor, Asst.Prof., Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education Chulalongkorn University, Thailand

จากเด็ก ($M = 3.08, S.D. = 1.17$) และการปรับมุมมองหรือรูปแบบการเผยแพร่ภาพถ่ายของเด็ก ($M = 2.79, S.D. = 0.86$) ตามลำดับ

คำสำคัญ : การเปิดเผยข้อมูลส่วนตัว/ เด็กวัยอนุบาล /สื่อสังคมออนไลน์

Abstract

This research aimed to investigate the sharenting behavior of parents in disclosing preschoolers' personal information on social media in schools under the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation, focusing on two aspects: (1) child data protection and (2) information communication. The sample consisted of 153 parents of preschool children who were studying in the second semester of the 2025 academic year at a demonstration school. The sample was selected using quota sampling by choosing children whose names were listed from numbers 1 to 17 in each classroom. The research instrument was a questionnaire employing a five-point Likert scale. The content validity index was 0.95, and the reliability coefficient, as measured by Cronbach's alpha, was 0.86 Data were analyzed using frequency, percentage, mean (M), and standard deviation ($S.D.$). The findings revealed that, overall, parental sharenting behavior in disclosing preschoolers' personal information on social media was at a high level ($M = 3.68, S.D. = 0.54$). When considering each aspect, it was found that **(1) children's data protection** was practiced at a high level ($M = 4.10, S.D. = 0.65$), particularly, the use of secure platforms for information disclosure ($M = 4.30, S.D. = 0.76$), concealment of preschoolers' personal information ($M = 4.04, S.D. = 0.77$), and privacy and security settings ($M = 3.95, S.D. = 0.95$). And **(2) information communication** was practiced at a moderate level ($M = 3.26, S.D. = 0.64$), particularly, sharing positive information ($M = 3.91, S.D. = 0.53$), obtaining preschoolers' consent ($M = 3.08, S.D. = 1.17$), and adjusting the perspectives or approaches of sharing preschoolers' photographs ($M = 2.79, S.D. = 0.86$), respectively.

Keywords : Sharenting Behavior/ Preschool Children / Social Media

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีการสื่อสาร มีการเติบโตอย่างก้าวกระโดด ส่งผลให้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (โซเชียลมีเดีย) เข้ามามีอิทธิพลอย่างรวดเร็ว เกิดเปลี่ยนรูปแบบการสื่อสารจากแบบดั้งเดิม ที่พูดคุยสนทนาแบบเห็นหน้าพบเจอตัวกัน หรือการเขียน

ส่งจดหมาย เป็นการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารในยุคดิจิทัลแห่งโลกเสมือนจริง ก่อให้เกิดการสื่อสารไร้พรมแดน ผู้คนสามารถสื่อสาร แลกเปลี่ยน เปิดเผยข้อมูล ตามประโยชน์ หรือความสนใจ มาว่าจะเป็น ข้อความ รูปภาพ วิดีโอ เป็นต้น และด้วยความที่เครือข่ายสังคมออนไลน์เข้าถึงกลุ่มหมายได้อย่างรวดเร็วและเป็นช่องทางการสื่อสารได้ตลอดเวลา ทำให้มีแนวโน้มการใช้งานที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอนาคต (Sritad, 2016)

เมื่อเทคโนโลยีสารสนเทศก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็น เฟสบุ๊ก อินสตาแกรม ทวิตเตอร์ ยูทูบ ดิกด็อก จึงเข้ามามีบทบาทและได้รับความนิยม เป็นเสมือนอีกสังคมหนึ่ง ซึ่งทำให้ทุกคนมีสิทธิที่จะเป็นคนมีชื่อเสียงในโลกโซเชียลมีเดีย เป็นเน็ตไอดอล (Net Idol) ทำให้คนธรรมดา ได้ใกล้ชิดกับคนมีชื่อเสียงหรือบุคคลสาธารณะ และเป็นช่องทางการทำธุรกิจ หรือการตลาดของผู้ประกอบการออนไลน์ด้วย และโดยเฉพาะในกรณีที่ ผู้ปกครองสร้าง เฟสบุ๊ก หรืออินสตาแกรมของลูก หรือนำภาพไม่ว่า จะเป็นภาพนิ่งหรือเคลื่อนไหวของเด็กมาลงในสื่อสังคมออนไลน์ ส่งผลให้การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย บนแพลตฟอร์มออนไลน์กลายเป็นพฤติกรรมที่พบเห็นได้ทั่วไป (Mahathalaeng, 2022) ปรากฏการณ์นี้ คือ พฤติกรรมของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของบุตรตนบนสื่อสังคมออนไลน์ (Sharenting) ทำให้เกิด ข้อถกเถียงเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวของเด็ก และผลกระทบในระยะยาวต่อชีวิต (Archaphet et al., 2021) การเปิดเผยภาพถ่าย วิดีโอ หรือข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก อาจดูเหมือนเป็นการบันทึก ความทรงจำในลักษณะดิจิทัล แต่ในทางกลับกัน ข้อมูลเหล่านี้อาจนำไปสู่ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยไซเบอร์ และการสร้างตัวตนดิจิทัล (digital footprint) ของเด็กโดยที่เด็กเองไม่มีอำนาจในการควบคุม บางกรณี ข้อมูล เหล่านี้อาจถูกนำไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น การนำภาพไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือการถูกติดตามโดยผู้ ไม่ประสงค์ดี (Barassi, 2020) อีกทั้งในโซเชียลมีเดียสามารถปลอมแปลงใบหน้าหรือเสียงของเด็ก อาจขยาย ปัญหาการกลั่นแกล้งและการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต (Cyberbullying) ทำให้เด็กตกเป็นเป้าหมายของการโจมตี ทางออนไลน์ (Council of Europe, 2021)

จากรายงานของ UK Children's Commissioner ระบุว่า รูปภาพกว่า 1,300 รูป คือ จำนวนภาพ ของเด็ก 1 คน ที่กระจัดกระจายอยู่บนอินเทอร์เน็ต และรูปภาพส่วนใหญ่ถูกอัปโหลดโดยผู้ปกครองตั้งแต่ เขายังเล็กหรือตั้งแต่อายุในท้อง (Thai PBS, 2020) นอกจากนี้เว็บไซต์ Security.org ได้สำรวจความคิดเห็นของ พ่อแม่และวัยรุ่นในสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับการรับรู้และพฤติกรรมเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของบุตรตนบนสื่อ สังคมออนไลน์ พบว่า พ่อแม่เกินกว่า 75% เคยเปิดเผยข้อมูลเรื่องราวของลูกผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นรูปหรือคลิปวิดีโอ พ่อแม่มากกว่า 80% ระบุชื่อที่แท้จริงของลูกลงบนโพสต์ ในขณะที่โพสต์ที่ได้รับ ความยินยอมจากลูกก่อนโพสต์นั้นมีน้อยกว่า 25% และพ่อแม่ 29% ไม่เคยถามความยินยอมจากลูกก่อน ทำการโพสต์ อีกทั้งประมาณ 25% ที่เปิดโปรไฟล์ของแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียเป็นสาธารณะ โดยใคร ก็สามารถเห็นโพสต์เหล่านั้นได้ โดย 80% มีเพื่อนหรือผู้ติดตามบนโซเชียลมีเดีย ไม่เคยได้เจอหน้าในชีวิตจริงเลย (Thailand Creative & Design Center, 2025)

อีกทั้งในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา งานวิจัยด้านการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปกครองให้ความสนใจ ต่อปรากฏการณ์ Sharenting หรือพฤติกรรมการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของบุตรบนสื่อสังคมออนไลน์เพิ่มขึ้น

อย่างต่อเนื่อง โดยงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศชี้ให้เห็นถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก อาทิ การละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัว การสร้างร่องรอยข้อมูลดิจิทัล (digital footprint) โดยไม่ได้รับความยินยอม และความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในโลกออนไลน์ (Archaphet et al., 2021; Barassi, 2020; Council of Europe, 2021) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ศึกษาพฤติกรรม Sharenting ในภาพรวมของผู้ปกครองเด็กหรือวัยรุ่น โดยมุ่งเน้นประเด็นด้านจริยธรรม กฎหมาย หรือทัศนคติของผู้ปกครองเป็นหลัก ขณะที่การศึกษาเชิงพฤติกรรมที่แยกวิเคราะห์ “แนวปฏิบัติจริงของผู้ปกครอง” โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กวัยอนุบาลซึ่งยังไม่สามารถปกป้องสิทธิของตนเองได้อย่างเต็มที่ ยังคงมีจำนวนจำกัด

ในบริบทของประเทศไทย แม้จะมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (PDPA) และการรณรงค์ด้านสิทธิเด็กในสื่อดิจิทัลเพิ่มขึ้น แต่ยังคงขาดความรู้เชิงประจักษ์ที่สะท้อนระดับการปฏิบัติของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลในบริบทสถานศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนสาธิต ซึ่งมีบทบาทเป็นแหล่งต้นแบบทางการศึกษาและการพัฒนานวัตกรรมทางการเรียนการสอน (Farungsang, 1996) จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวมานำมาซึ่งคำถามสำคัญว่า ผู้ปกครองมีแนวปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลบนสื่อสังคมออนไลน์ในระดับใด และแนวปฏิบัติดังกล่าวสะท้อนความตระหนักรู้ด้านการคุ้มครองข้อมูลและการสื่อสารข้อมูลของเด็ก ดังนั้น การศึกษาการปฏิบัติของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลบนสื่อสังคมออนไลน์ในโรงเรียนสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลบนสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งยังป้องกันและลดความเสี่ยงต่อการเกิดผลกระทบ หรือภัยอันตรายในโลกออนไลน์ในระยะยาวต่อไป

ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลมาสังเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัยเป็นการปฏิบัติของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลบนสื่อสังคมออนไลน์ในโรงเรียน สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการคุ้มครองข้อมูลของเด็ก และด้านการสื่อสารข้อมูล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประเด็นที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
การปฏิบัติของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลบนสื่อสังคมออนไลน์	1. ด้านการคุ้มครองข้อมูลของเด็ก	1.1 การตั้งค่าความปลอดภัย 1.2 การปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก 1.3 การใช้แพลตฟอร์มที่ปลอดภัยในการเปิดเผยข้อมูล
	2. ด้านการสื่อสารข้อมูล	2.1 การปรับมุมมองหรือรูปแบบการเผยแพร่ภาพถ่ายของเด็ก 2.2 การขอความยินยอมจากเด็ก 2.3 การเผยแพร่ข้อมูลเชิงบวก

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการปฏิบัติของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลบนสื่อสังคมออนไลน์ ในโรงเรียนสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการคุ้มครองข้อมูลของเด็ก และด้านการสื่อสารข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ บิดาหรือมารดาของเด็กอนุบาล โรงเรียนสาธิตแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 246 คน โดยอ้างอิงเด็ก 1 คน ต่อผู้ปกครอง 1 คน เพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนของข้อมูลจากครอบครัวเดียวกัน

1.2 ตัวอย่าง คือ บิดาหรือมารดาของเด็กอนุบาลที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2568 ในโรงเรียนสาธิตแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 152 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูป Yamane (1973 อ้างถึงใน Sriklaub, 2024)) กำหนดขนาดตัวอย่างโดยมีขนาดความคลาดเคลื่อนที่สามารถยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างแบบกำหนดโควตาในแต่ละห้องเรียน จำนวนห้องเรียนละ 17 คน โดยเลือกรายชื่อเด็กตามลำดับที่ 1 ถึง 17 ของแต่ละห้องเรียน เพื่ออ้างอิงถึงผู้ปกครองตามที่กำหนดโควตาไว้ ได้ตัวอย่าง จำนวน 153 คน วิธีการดังกล่าวช่วยให้กลุ่มตัวอย่างมีการกระจายตัวครอบคลุมทุกระดับชั้นอนุบาลและลดความเอนเอียงที่อาจเกิดจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะบางห้องเรียนหรือบางระดับชั้น อย่างไรก็ตาม การกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนสาธิตเพียงแห่งเดียว และการใช้วิธีการสุ่ม ทำให้ผลการวิจัยสามารถอธิบายพฤติกรรมการปฏิบัติของผู้ปกครองได้เฉพาะในบริบทของโรงเรียนสาธิตภายใต้สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเท่านั้น การนำผลการวิจัยไปอ้างอิงหรือขยายผลไปยังผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดอื่น เช่น โรงเรียนรัฐบาลทั่วไป โรงเรียนเอกชน หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรใช้ด้วยความระมัดระวัง เนื่องจากบริบทด้านนโยบาย วัฒนธรรมองค์กร และลักษณะผู้ปกครองอาจแตกต่างกัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม เรื่อง การปฏิบัติของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลบนสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 11 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ได้แก่ ความสัมพันธ์กับบุตร อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ จำนวนบุตร เป็นผู้ปกครองเด็กในระดับชั้นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ท่านเข้าใช้บริการมากที่สุด ความถี่ในการเข้าใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ระยะเวลาโดยเฉลี่ยในการเข้าใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าถึงเครือข่ายสังคมออนไลน์มากที่สุด แรงจูงใจในการเปิดเผยข้อมูลของบุตร

ตอนที่ 2 การปฏิบัติของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลบนสื่อสังคมออนไลน์ แบ่งเป็น 2 ด้าน จำนวน 30 ข้อ ได้แก่ ด้านการคุ้มครองข้อมูลของเด็ก จำนวน 15 ข้อ และด้านการสื่อสารข้อมูล จำนวน 15 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (rating scale) 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง ปฏิบัติเป็นประจำ หรือทุกครั้งเมื่อมีโอกาส

4 หมายถึง ปฏิบัติบ่อยครั้ง

3 หมายถึง ปฏิบัติเป็นบางครั้ง

2 หมายถึง ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง หรือบางโอกาส

1 หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติ หรือไม่แน่ใจ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

รายละเอียดการสร้างเครื่องมือวิจัยมีดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลบนสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อจัดทำกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.2 กำหนดโครงสร้างนำหนักเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โครงสร้างเนื้อหา และข้อคำถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.3 ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม เรื่อง การปฏิบัติของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลบนสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีเนื้อหาเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยโดยนำเสนอแบบสอบถามต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และนำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิกำหนดหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ IOC (Index of item-Objective Congruence) เป็นรายข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การตัดสินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 เท่ากับ ค่า IOC > 0.5 ขึ้นไป จึงถือว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหา โครงสร้าง และนิยามที่ต้องการวัด (Kaemkate, 2008) จากการพิจารณาพบว่า ข้อคำถามเป็นรายข้อได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.95 แปลผลได้ว่า แบบสอบถามมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ได้

2.4 นำแบบสอบถามไปหาค่าความเที่ยง (reliability) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองเด็กอนุบาลที่ไม่ใช่ตัวอย่างวิจัย จำนวน 30 คน แล้วหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้เท่ากับ 0.86 แปลผลได้ว่า แบบสอบถามมีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับสูง (Suwathanpornkul, 2019)

2.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์และจัดทำในรูปแบบออนไลน์ (Google Form)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคีวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต เพื่อขอความร่วมมือการเก็บข้อมูล โดยมอบหมายให้ครูประจำชั้นแต่ละห้องเรียนส่งแบบสอบถามออนไลน์แก่ผู้ปกครองที่เป็นตัวอย่าง

3.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลได้ จำนวน 153 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลที่ได้การตอบจากแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ความสัมพันธ์กับบุตร อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับชั้นของบุตร และพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ การวิเคราะห์ในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายบริบทของกลุ่มตัวอย่าง และใช้ประกอบการตีความผลการวิจัยในภาพรวม

ตอนที่ 2 การปฏิบัติของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลบนสื่อสังคมออนไลน์ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย คือ เพื่อศึกษาการปฏิบัติของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลบนสื่อสังคมออนไลน์ โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายตามระดับการปฏิบัติ 5 ระดับ (Srisaard, 2013) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.51–5.00 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.51–4.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.51–3.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.51–2.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00–1.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อคำถามปลายเปิด โดยวิเคราะห์จากความถี่ และนำข้อมูลไปจัดกลุ่มตามแต่ละประเด็นเนื้อหาเชิงคุณภาพ (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบความเรียงตามประเด็น

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การปฏิบัติของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลบนสื่อสังคมออนไลน์ ในโรงเรียน สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับบุตร คือ มารดา คิดเป็นร้อยละ 83.01 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 69.28 ระดับการศึกษาสูงสุด คือ ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 64.71 ประกอบอาชีพเป็นผู้ประกอบการ/อาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 52.94 มีจำนวนบุตร (รวมทุกคน) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 45.75 เป็นผู้ปกครองเด็กในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1, 2 และ 3 เท่า ๆ กัน คิดเป็นร้อยละ 33.33 เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เข้าใช้บริการมากที่สุด คือ เฟสบุ๊ก คิดเป็นร้อยละ 54.90 ความถี่ในการเข้าใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ คือ มากกว่า 1 ครั้ง/วัน คิดเป็นร้อยละ 100 ระยะเวลาโดยเฉลี่ยในการเข้าใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ คือ 2-3 ชั่วโมง/วัน คิดเป็นร้อยละ 49.02 อุปกรณ์

ที่ใช้ในการเข้าถึงเครือข่ายสังคมออนไลน์มากที่สุด คือ โทรศัพท์มือถือ คิดเป็นร้อยละ 98.69 และแรงจูงใจในการเปิดเผยข้อมูลของบุตร คือ บันทึกรักความทรงจำ คิดเป็นร้อยละ 73.20

2. การปฏิบัติของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลบนสื่อสังคมออนไลน์

การปฏิบัติของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลบนสื่อสังคมออนไลน์จากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($M = 3.68, S.D. = 0.54$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการคุ้มครองข้อมูลของเด็ก มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($M = 4.10, S.D. = 0.65$) รองลงมาคือ ด้านการสื่อสารข้อมูล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.26, S.D. = 0.64$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลการปฏิบัติของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลบนสื่อสังคมออนไลน์

การปฏิบัติของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัว เด็กวัยอนุบาลบนสื่อสังคมออนไลน์ (N = 153)	M	S.D.	แปลผล
1. ด้านการคุ้มครองข้อมูลของเด็ก	4.10	0.65	มาก
1.1 การตั้งค่าความปลอดภัย	3.95	0.95	มาก
1.2 การปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก	4.04	0.77	มาก
1.3 การใช้แพลตฟอร์มที่ปลอดภัยในการเปิดเผยข้อมูล	4.30	0.76	มาก
2. ด้านการสื่อสารข้อมูล	3.26	0.64	ปานกลาง
2.1 การปรับมุมมองหรือรูปแบบการเผยแพร่ภาพถ่ายของเด็ก	2.79	0.86	ปานกลาง
2.2 การขอความยินยอมจากเด็ก	3.08	1.17	ปานกลาง
2.3 การเผยแพร่ข้อมูลเชิงบวก	3.91	0.53	มาก
รวม	3.68	0.54	มาก

1. ด้านการคุ้มครองข้อมูลของเด็ก

ข้อมูลจากแบบถามสอบถามพบว่า โดยภาพรวมด้านการคุ้มครองข้อมูลของเด็ก มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($M = 4.10, S.D. = 0.65$) เมื่อพิจารณารายด้านย่อยพบว่า ทั้งสามด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($3.95 \leq M \leq 4.30$) คือ ด้านย่อยที่ (1.1) การใช้แพลตฟอร์มที่ปลอดภัยในการเปิดเผยข้อมูล ($M = 4.30, SD = 0.76$) ได้แก่ หลีกเลี่ยงการใช้แพลตฟอร์มที่มีข่าวเกี่ยวกับการละเมิดข้อมูลของผู้ใช้ ($M = 4.48, SD = 0.99$) ทานเลือกใช้แพลตฟอร์มที่มีการเข้ารหัสข้อมูล (Data encryption) ($M = 4.31, SD = 0.98$) อ่านและทำความเข้าใจเงื่อนไขการใช้งานแพลตฟอร์มก่อนเผยแพร่ข้อมูล ($M = 4.29, SD = 1.03$) ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแพลตฟอร์มก่อนใช้งาน ($M = 4.25, SD = 1.09$) และแชร์ข้อมูลเกี่ยวกับบุตรในแพลตฟอร์มที่สามารถควบคุมกลุ่มผู้เข้าถึงได้ ($M = 4.20, SD = 1.16$) (1.2) การปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก ($M = 4.04, SD = 0.77$) ได้แก่ หลีกเลี่ยงการโพสต์เอกสารสำคัญที่มีข้อมูลของบุตร ($M = 4.84, SD = 0.63$) หลีกเลี่ยงการเปิดเผยที่อยู่ของบุตร ($M = 4.16, SD = 1.09$) ปิดหรือหลีกเลี่ยงการเปิดเผยพิกัดสถานที่

(Geotagging) ขณะโพสต์เกี่ยวกับบุตร ($M = 4.08$, $SD = 1.05$) หลีกเลี่ยงการเปิดเผยชื่อ-นามสกุลของบุตร ($M = 3.95$, $SD = 1.25$) และหลีกเลี่ยงการเปิดเผยชื่อโรงเรียนของบุตร ($M = 3.16$, $SD = 1.29$) และ **(1.3) การตั้งค่าความปลอดภัย** ($M = 3.95$, $SD = 0.95$) ได้แก่ ตั้งค่าการแจ้งเตือนเมื่อมีบุคคลภายนอกพยายามเข้าถึงบัญชี ($M = 4.46$, $SD = 1.08$) ตรวจสอบการตั้งค่าความเป็นส่วนตัวของบัญชี ($M = 4.28$, $SD = 1.10$) จำกัดการเข้าถึงโพสต์ที่เกี่ยวข้องกับบุตรเฉพาะบุคคลที่รู้จักเท่านั้น ($M = 4.09$, $SD = 1.17$) ปรับการตั้งค่าเพื่อไม่ให้ผู้อื่นแชร์โพสต์เกี่ยวกับบุตรโดยอัตโนมัติ ($M = 3.68$, $SD = 1.50$) กำหนดสิทธิ์ในการแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับบุตรอย่างจำกัด ($M = 3.22$, $SD = 1.54$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลการปฏิบัติของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลบนสื่อสังคมออนไลน์ ด้านการคุ้มครองข้อมูลของเด็ก

ด้านการคุ้มครองข้อมูลของเด็ก	M	S.D.	แปลผล
1. การตั้งค่าความปลอดภัย	3.95	0.95	มาก
1.1 จำกัดการเข้าถึงโพสต์ที่เกี่ยวข้องกับบุตรเฉพาะบุคคลที่รู้จักเท่านั้น	4.09	1.17	มาก
1.2 ตรวจสอบการตั้งค่าความเป็นส่วนตัวของบัญชี	4.28	1.10	มาก
1.3 ตั้งค่าการแจ้งเตือนเมื่อมีบุคคลภายนอกพยายามเข้าถึงบัญชี	4.46	1.08	มาก
1.4 ปรับการตั้งค่าเพื่อไม่ให้ผู้อื่นแชร์โพสต์เกี่ยวกับบุตรโดยอัตโนมัติ	3.68	1.50	มาก
1.5 กำหนดสิทธิ์ในการแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับบุตรอย่างจำกัด	3.22	1.54	ปานกลาง
2. การปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก	4.04	0.77	มาก
2.1 หลีกเลี่ยงการเปิดเผยชื่อ-นามสกุลของบุตร	3.95	1.25	มาก
2.2 หลีกเลี่ยงการเปิดเผยที่อยู่ของบุตร	4.16	1.09	มาก
2.3 หลีกเลี่ยงการเปิดเผยชื่อโรงเรียนของบุตร	3.16	1.29	ปานกลาง
2.4 หลีกเลี่ยงการโพสต์เอกสารสำคัญที่มีข้อมูลของบุตร	4.84	0.63	มากที่สุด
2.5 ปิดหรือหลีกเลี่ยงการเปิดเผยพิกัดสถานที่ (Geotagging) ขณะโพสต์เกี่ยวกับบุตร	4.08	1.05	มาก
3. การใช้แพลตฟอร์มที่ปลอดภัยในการเปิดเผยข้อมูล	4.30	0.76	มาก
3.1 ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแพลตฟอร์มก่อนใช้งาน	4.25	1.09	มาก
3.2 อ่านและทำความเข้าใจเงื่อนไขการใช้งานแพลตฟอร์มก่อนเผยแพร่ข้อมูล	4.29	1.03	มาก
3.3 ทานเลือกใช้แพลตฟอร์มที่มีการเข้ารหัสข้อมูล (Data encryption)	4.31	0.98	มาก
3.4 แชร์ข้อมูลเกี่ยวกับบุตรในแพลตฟอร์มที่สามารถควบคุมกลุ่มผู้เข้าถึงได้	4.20	1.16	มาก

ด้านการคุ้มครองข้อมูลของเด็ก	M	S.D.	แปลผล
3.5 หลีกเลี่ยงการใช้แพลตฟอร์มที่มีข่าวเกี่ยวกับการละเมิดข้อมูลของผู้ใช้	4.48	0.99	มาก
รวม	4.10	0.65	มาก

2. ด้านการสื่อสารข้อมูล

ข้อมูลจากแบบถามสอบถามพบว่า โดยภาพรวมด้านการสื่อสารข้อมูล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.26$, $S.D. = 0.64$) เมื่อพิจารณารายด้านย่อยพบว่า มีสองด้านที่ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($2.79 \leq M \leq 3.08$) คือ ด้านย่อยที่ (2.1) **การขอความยินยอมจากเด็ก** ($M = 3.08$, $SD = 1.17$) ได้แก่ สอบถามความรู้สึกของบุตรก่อนเผยแพร่ภาพถ่าย ($M = 3.22$, $SD = 1.33$) ให้บุตรเลือกภาพที่ยินยอมให้เผยแพร่ด้วยตนเอง ($M = 3.13$, $SD = 1.37$) พูดคุยเกี่ยวกับสิทธิความเป็นส่วนตัวในการเผยแพร่ข้อมูลให้บุตรฟัง ($M = 3.06$, $SD = 1.48$) ก่อนโพสต์ข้อมูลบุตร ท่านขออนุญาตหรือบอกกล่าวบุตรก่อน ($M = 2.99$, $SD = 1.39$) และ เปิดโอกาสให้บุตรลบหรือยกเลิกการโพสต์ของตนภายหลังได้ ($M = 2.98$, $SD = 1.62$) (2.2) **การปรับมุมมองหรือรูปแบบการเผยแพร่ภาพถ่ายของเด็ก** ($M = 2.79$, $SD = 0.86$) ได้แก่ หลีกเลี่ยงการเผยแพร่ภาพถ่ายเด็กคนอื่นที่ไม่ใช่บุตรตนเอง ($M = 4.16$, $SD = 1.07$) เลือกโพสต์ภาพกิจกรรมหรือผลงานของบุตรแทนการโพสต์ภาพถ่ายตัวเด็กโดยตรง ($M = 3.03$, $SD = 1.22$) เบลอบริเวณที่อยู่หรือโรงเรียนที่ปรากฏในภาพถ่ายก่อนทำการเผยแพร่ ($M = 2.47$, $SD = 1.36$) ปรับเปลี่ยนมุมการถ่ายภาพ เพื่อไม่ให้เห็นใบหน้าชัดเจน ($M = 2.22$, $SD = 1.20$) และ ใช้ภาพการ์ตูนแทนภาพจริงของบุตร เมื่อเผยแพร่ข้อมูล ($M = 2.10$, $SD = 1.17$) มีเพียงด้านเดียวที่ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($M = 3.26$, $S.D. = 0.64$) คือ (2.3) **การเผยแพร่ข้อมูลเชิงบวก** ($M = 3.91$, $SD = 0.53$) ได้แก่ เลือกใช้คำบรรยายภาพ (caption) ที่มีถ้อยคำในเชิงบวกต่อบุตร $M = 4.76$, $SD = 0.61$) พิจารณาผลกระทบระยะยาวต่อบุตรก่อนเผยแพร่ข้อมูลหรือภาพ ($M = 4.67$, $SD = 0.73$) เผยแพร่ภาพที่ส่งเสริมความสามารถหรือความภาคภูมิใจของบุตร $M = 4.55$, $SD = 0.85$) หลีกเลี่ยงการเผยแพร่ภาพที่อาจทำให้บุตรรู้สึกอับอาย $M = 4.19$, $SD = 1.50$) และ โพสต์ภาพ เรื่องราว หรือ คำบรรยายเชิงการล้อเลียน ($M = 1.39$, $SD = 1.07$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลการปฏิบัติของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลบนสื่อสังคมออนไลน์ ด้านการสื่อสารข้อมูล

ด้านการสื่อสารข้อมูล	M	S.D.	แปลผล
1. การปรับมุมมองหรือรูปแบบการเผยแพร่ภาพถ่ายของเด็ก	2.79	0.86	ปานกลาง
1.1 ใช้ภาพการ์ตูนแทนภาพจริงของบุตร เมื่อเผยแพร่ข้อมูล	2.10	1.17	น้อย
1.2 ปรับเปลี่ยนมุมการถ่ายภาพ เพื่อไม่ให้เห็นใบหน้าชัดเจน	2.22	1.20	น้อย

ด้านการสื่อสารข้อมูล	M	S.D.	แปลผล
1.3 เบลอบริเวณที่อยู่หรือโรงเรียนที่ปรากฏในภาพถ่ายก่อนทำการเผยแพร่	2.47	1.36	น้อย
1.4 เลือกโพสต์ภาพกิจกรรมหรือผลงานของบุตรแทนการโพสต์ภาพถ่ายตัวเด็กโดยตรง	3.03	1.22	ปานกลาง
1.5 หลีกเลี่ยงการเผยแพร่ภาพถ่ายเด็กคนอื่นที่ไม่ใช่บุตรตนเอง	4.16	1.07	มาก
2. การขอความยินยอมจากเด็ก	3.08	1.17	ปานกลาง
2.1 สอบถามความรู้สึกของบุตรก่อนเผยแพร่ภาพถ่าย	3.22	1.33	ปานกลาง
2.2 ก่อนโพสต์ข้อมูลบุตร ท่านขออนุญาตหรือบอกกล่าวบุตรก่อน	2.99	1.39	ปานกลาง
2.3 ให้บุตรเลือกภาพที่ยินยอมให้เผยแพร่ด้วยตนเอง	3.13	1.37	ปานกลาง
2.4 เปิดโอกาสให้บุตรลบหรือยกเลิกการโพสต์ของตนภายหลังได้	2.98	1.62	ปานกลาง
2.5 พุดคุยเกี่ยวกับสิทธิความเป็นส่วนตัวในการเผยแพร่ข้อมูลให้บุตรฟัง	3.06	1.48	ปานกลาง
3. การเผยแพร่ข้อมูลเชิงบวก	3.91	0.53	มาก
3.1 เลือกใช้คำบรรยายภาพ (caption) ที่มีถ้อยคำในเชิงบวกต่อบุตร	4.76	0.61	มากที่สุด
3.2 เผยแพร่ภาพที่ส่งเสริมความสามารถหรือความภาคภูมิใจของบุตร เช่น ผลงาน รางวัลที่ได้รับ	4.55	0.85	มากที่สุด
3.3 โพสต์ภาพ เรื่องราว หรือคำบรรยายเชิงการล้อเลียน	1.39	1.07	น้อยที่สุด
3.4 หลีกเลี่ยงการเผยแพร่ภาพที่อาจทำให้บุตรรู้สึกอับอาย	4.19	1.50	มาก
3.5 พิจารณาผลกระทบระยะยาวต่อบุตรก่อนเผยแพร่ข้อมูลหรือภาพ	4.67	0.73	มากที่สุด
รวม	3.26	0.64	ปานกลาง

3. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ปกครอง

ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.42 โดยสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

(1) ด้านการคุ้มครองข้อมูลของเด็ก

(1.1) การตั้งค่าความปลอดภัย ได้แก่ ควรทำด้วยความระมัดระวัง โดยให้ความสำคัญกับความปลอดภัยและการป้องกันความเสี่ยงเป็นอันดับแรก (1 คน) และควรจำกัดการเข้าถึงข้อมูลส่วนตัวและภาพถ่ายของเด็กเฉพาะบุคคลที่ไว้วางใจได้ (5 คน)

(1.2) การปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก ได้แก่ ไม่ควรเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของเด็กต่อสาธารณะ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง (1 คน) ควรหลีกเลี่ยงการโพสต์ข้อมูลส่วนตัวของเด็กทั้งหมดเพื่อป้องกันความเสี่ยงด้านความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัย (2 คน) และไม่ควรระบุข้อมูล ณ ขณะนั้นของเด็กเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกติดตามหรือเข้าถึงโดยผู้ไม่หวังดี (1 คน)

(2) ด้านการสื่อสารข้อมูล

(2.1) การปรับมุมมองหรือรูปแบบการเผยแพร่ภาพถ่ายของเด็ก ได้แก่ ควรเบลอใบหน้าเด็กก่อนเผยแพร่บนสื่อออนไลน์เพื่อป้องกันการระบุตัวตน (1 คน) หากมีเด็กหรือบุคคลอื่นร่วมอยู่ในภาพ ควรปิดบังใบหน้าด้วยสติ๊กเกอร์เพื่อคุ้มครองความเป็นส่วนตัว (1 คน) และผู้ปกครองควรตระหนักถึงผลกระทบของ “ดิจิทัลฟุตพริ้นท์” (2 คน)

(2.2) การขอความยินยอมจากเด็ก ได้แก่ ควรขออนุญาตเด็กทุกครั้งก่อนเผยแพร่ภาพหรือข้อมูลของเด็ก เพื่อคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวของเด็ก (1 คน) และควรเคารพการตัดสินใจของเด็ก หากเด็กไม่ยินยอมหรือรู้สึกไม่สบายใจกับเนื้อหา ก็ไม่ควรเผยแพร่ เพื่อปกป้องสิทธิและความรู้สึกของเด็กอย่างแท้จริง (2 คน)

(2.3) การเผยแพร่ข้อมูลเชิงบวก ได้แก่ ควรเลือกเผยแพร่เฉพาะภาพหรือกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบต่อเด็ก (1 คน) และควรตรวจสอบความเหมาะสมของภาพทุกครั้งก่อนเผยแพร่เพื่อความปลอดภัยของเด็ก (1 คน)

อภิปรายผล

ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้ปกครองในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเด็กวัยอนุบาลบนสื่อสังคมออนไลน์ ได้ดังนี้

1. ด้านการคุ้มครองข้อมูลของเด็ก

ผลการวิจัยพบว่า ด้านการคุ้มครองข้อมูลของเด็ก โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านย่อยการใช้แพลตฟอร์มที่ปลอดภัยในการเปิดเผยข้อมูล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการคุ้มครองข้อมูลของเด็ก และการเลือกใช้แพลตฟอร์มที่ปลอดภัย มีการเข้ารหัสข้อมูลในการเปิดเผยข้อมูล หลีกเลี่ยงการใช้แพลตฟอร์มที่มีข่าวเกี่ยวกับการละเมิดข้อมูลของผู้ใช้ รวมไปถึงการอ่านและทำความเข้าใจเงื่อนไขการใช้งานแพลตฟอร์มก่อนเผยแพร่ข้อมูล และตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแพลตฟอร์มก่อนใช้งาน เช่น การอ่านรีวิวผู้ใช้ การศึกษานโยบายความเป็นส่วนตัว ซึ่งสอดคล้องกับ นภาพร อาษาเพชร และคณะ (Archaphet et al., 2021) ที่กล่าวไว้ว่า พ่อแม่ควรเรียนรู้วิธีการของความช่วยเหลือจากผู้ให้บริการและหน่วยงานต่างๆ เมื่อรู้ว่ามีโพสต์ที่ไม่เหมาะสมหรือละเมิดต่อความต้องการของตนเองหรือละเมิดเด็ก อีกทั้งผู้ปกครองยังมีจำกัดการเข้าถึงโพสต์ที่เกี่ยวข้องกับบุตรเฉพาะบุคคลที่รู้จักเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ก็ให้ความสำคัญกับการตั้งค่าความเป็นส่วนตัว และยังสอดคล้องกับ ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (The Centre for The Protection of Children's Rights, 2022) ซึ่งกล่าวถึงสิ่งที่ควรทำในการโพสต์ข้อมูลส่วนตัวของเด็ก ไว้ว่า ควรตั้งสถานะของโพสต์เป็นแบบส่วนตัว หรือให้เฉพาะเพื่อนสนิท หรือคนในครอบครัว ที่มีแต่คนรู้จักเท่านั้นที่สามารถเห็นข้อมูลหรือภาพนี้ และนอกจากนี้ ผู้ปกครองยังตระหนักถึง การปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก ซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยหลีกเลี่ยงการเปิดเผยชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ ชื่อโรงเรียน เอกสารสำคัญต่างๆ รวมไปถึงการปิดหรือหลีกเลี่ยงการเปิดเผยพิกัดสถานที่ (Geotagging) ขณะโพสต์เกี่ยวกับบุตร ซึ่งการลงภาพเด็กในชุดนักเรียนหรือหน้าโรงเรียน การแชร์โลเคชั่น อาจทำให้เด็กตกเป็นเป้าของการล่อลวง

การลักพาตัว (Electronic Transactions Development Agency, 2020) สอดคล้องกับ ธนะรัช ตั้งคะประเสริฐ (Tungkhaprasert, 2015) ที่กล่าวไว้ว่า อย่าเปิดเผยข้อมูลที่ทำให้ลูกมีความเสี่ยง เช่น ที่อยู่ ชื่อโรงเรียน เครื่องแบบนักเรียน วันเกิด เนื่องจากข้อมูลเหล่านี้อาจถูกขโมยโดยคนแปลกหน้า นอกจากนี้ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงบทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมความรู้ด้านการคุ้มครองข้อมูลของเด็กให้แก่ผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการให้ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลที่ดูเหมือนไม่อันตรายแต่สามารถนำไปสู่การละเมิดตัวตนของเด็กได้ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างการคุ้มครองสิทธิเด็กในบริบทการศึกษาปฐมวัยอย่างรอบด้าน

2. ด้านการสื่อสารข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสื่อสารข้อมูล โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะด้านย่อยการเผยแพร่ข้อมูลเชิงบวก มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการการเผยแพร่ข้อมูลเชิงบวก โดยการเลือกใช้คำบรรยายภาพที่มีถ้อยคำในเชิงบวกต่อบุตร เลือกเผยแพร่ภาพที่ส่งเสริมความสามารถหรือความภาคภูมิใจของบุตร เช่น ผลงาน รางวัลที่ได้รับ หลีกเลี่ยงการเผยแพร่ภาพที่อาจทำให้บุตรรู้สึกอับอาย เช่น การอาบน้ำ และพิจารณาผลกระทบระยะยาวต่อบุตรก่อนเผยแพร่ข้อมูลหรือภาพ สอดคล้องกับ ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (The Centre for The Protection of Children's Rights, 2022) ซึ่งกล่าวว่า พ่อแม่ควรแบ่งปันแต่เรื่องราวดี ๆ บวก ๆ ของลูก และไม่โพสต์รูปที่ทำให้เด็กรู้สึกแย่ เช่น ลูกร้องไห้ เด็กทำหน้าตาหรือท่าทางตลกน่าขบขัน หรือรูปลูกขณะอาบน้ำ หรือไม่สวมเสื้อผ้า ที่พ่อแม่อาจคิดว่าน่ารัก แต่สำหรับเด็กอาจไม่ใช่ เพราะเด็ก ๆ จะถูกล้อเลียนจากเพื่อนหรือคนรู้จัก และจะกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็กได้ อีกทั้งผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการขอความยินยอมจากเด็ก แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับสิทธิเด็ก ด้านสิทธิการมีส่วนร่วม ซึ่งหากผู้ปกครองลงภาพหรือข้อมูลโดยไม่ได้สอบถามหรือได้รับความยินยอมจากเด็ก นั่นคือการขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของเด็ก โดยเฉพาะในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวเขาเอง (Electronic Transactions Development Agency, 2020) ซึ่งก่อนโพสต์ภาพต่าง ๆ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการสอบถามความรู้สึกของบุตรก่อนเผยแพร่ภาพถ่าย ให้บุตรเลือกภาพที่ยินยอมให้เผยแพร่ด้วยตนเอง และเปิดโอกาสให้บุตรลบหรือยกเลิกการโพสต์ของตนภายหลังได้ ซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (The Centre for The Protection of Children's Rights, 2022) ระบุว่า แม้พ่อแม่จะเป็นผู้ให้กำเนิดและเป็นผู้ดูแลเด็ก แต่เชื่อว่าพ่อแม่จะมีสิทธิทุกอย่างเกี่ยวกับลูกของตนเอง เพราะเด็ก ๆ มีสิทธิเป็นของตนเอง ดังนั้นการที่พ่อแม่จะทำสิ่งใดที่เกี่ยวข้องกับลูกหรือเด็กในความดูแล ควรได้รับความยินยอม ได้รับการอนุญาต หรือให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการกระทำนั้น ๆ ด้วยตนเอง ทั้งนี้ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาแนวทางหรือสื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการสื่อสารข้อมูลที่เคารพสิทธิเด็ก โดยเฉพาะการสร้างความรู้เข้าใจว่า เด็กวัยอนุบาลสามารถมีส่วนร่วมในระดับที่เหมาะสมกับพัฒนาการ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมทั้งการคุ้มครองสิทธิเด็กและการพัฒนาทักษะการตระหนักรู้ด้านดิจิทัลตั้งแต่วัยปฐมวัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

1. โรงเรียนควรจัดอบรมและให้ความรู้เชิงลึกแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับความเสี่ยงของ Sharenting เนื่องจากพบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการปกป้องข้อมูลเด็กในระดับมาก แต่ยังขาดความรู้เกี่ยวกับการปรับมุมมองหรือวิธีโพสต์ที่ลดการระบุตัวตน เช่น การเบลอหน้า ซึ่งมีคะแนนต่ำกว่าด้านอื่นๆอย่างชัดเจน จึงควรมีการอบรมเกี่ยวกับ Digital Footprint ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย และการตั้งค่าความเป็นส่วนตัวแบบรัดกุม
2. ส่งเสริมการสร้างความตระหนักเรื่องสิทธิเด็ก โดยเฉพาะสิทธิการมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่าการขอความยินยอมจากเด็กอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ปกครองจำนวนมากยังไม่สม่ำเสมอในการเปิดโอกาสให้เด็กตัดสินใจเกี่ยวกับข้อมูลของตนเอง โรงเรียนควรพัฒนาแนวทางหรือคู่มือเพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักถึงสิทธิในการมีส่วนร่วมของเด็ก และวิธีพูดคุยกับเด็กอย่างเหมาะสมก่อนเผยแพร่ข้อมูลบนสื่อออนไลน์
3. พัฒนาแนวทางสื่อสารสาธารณะของโรงเรียนเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลเด็ก จากผลสำรวจพบว่าผู้ปกครองมีความตั้งใจปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก แต่ยังคงมีพฤติกรรมโพสต์ในรูปแบบที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงโดยไม่ตั้งใจ โรงเรียนสามารถจัดทำนโยบายหรือข้อเสนอแนะรูปแบบโพสต์ที่ปลอดภัย เช่น การใช้รูปแทนใบหน้าเด็ก การหลีกเลี่ยงแสดงป้ายชื่อ-ชุดนักเรียน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม Sharenting ของผู้ปกครอง ศึกษาปัจจัย เช่น ความรู้ด้านดิจิทัล ทักษะติดต่อสื่อออนไลน์ แรงจูงใจด้านอารมณ์ หรือค่านิยมการเลี้ยงดู จะช่วยให้เข้าใจเหตุผลเบื้องหลังการโพสต์ของผู้ปกครองได้ลึกซึ้ง และนำไปสู่แนวทางป้องกันที่ตรงจุด
2. ขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังโรงเรียนสังกัดอื่นหรือหลายจังหวัด การศึกษาครั้งต่อไปควรรวมโรงเรียนรัฐ โรงเรียนเอกชน หรือศูนย์เด็กเล็กหลายพื้นที่ เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมและรูปแบบการเปิดเผยข้อมูลในบริบทที่หลากหลาย
3. ใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) เพื่อให้ได้มุมมองเชิงลึกมากขึ้น ผลเชิงปริมาณบอกระดับพฤติกรรมได้ชัดเจน แต่ยังไม่ตอบว่า ทำไมผู้ปกครองจึงไม่เบลอหน้าเด็ก ทำไมไม่ขอความยินยอมจากเด็ก ดังนั้นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์หรือสนทนากลุ่ม จะช่วยให้สามารถออกแบบแนวทางการป้องกันและสื่อสารกับผู้ปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

Referent

- Archaphet, N., Pharksuwan, N., and Damrongkiattisak, P. (2021). Sharenting:The Parents' Overlooked Children Rights Issues. *RMUTL Journal of Business Administration and Liberal Arts*, 9(2). <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/balajhss/article/download/253753/172907/937583>
- Barassi, V. (2020). Datafied times: Surveillance capitalism, data technologies and the social construction of time in family life. *New media & society*, 22(9). <https://doi.org/10.1177/1461444820913573>
- Council of Europe. (2021). *Digital citizenship and your child: What every parent needs to know and do*. Council of Europe Publishing. <https://edoc.coe.int/en/human-rights-democratic-citizenship-and-interculturalism/7865-digital-citizenship-and-your-child-what-every-parent-needs-to-know-and-do.html>
- Electronic Transactions Development Agency. (2020, 20 January). *Child Protection in IFBL ETDA*. <https://www.etda.or.th/th/Knowledge-Sharing/Child-Protection-in-IFBL.aspx>
- Farungsang, B. (1996). Meaning of Demonstration School in Thailand. *Academic Services Journal, Prince of Songkla University*, 7(1), 3. <https://journal.oas.psu.ac.th/index.php/asj/article/download/539/512>
- Federal Trade Commission. (2013). Children's Online Privacy Protection Rule. *Federal Register*, 78(12). <https://www.ftc.gov/legal-library/browse/rules/childrens-online-privacy-protection-rule-coppa>
- Information Commissioner's Office. (2018). *UK GDPR guidance and resources*. ICO. <https://ico.org.uk/for-organisations/uk-gdpr-guidance-and-resources/>
- Kaemkate, W. (2008). Research methodology in behavioral sciences. (2nd ed.). ChulaPress.
- PDPA Thailand. (n.d.). *Children's Data: Another Type of Personal Information Businesses Must Handle with Care! Risk of Violating the PDPA, But Manage It Properly and There's Nothing to Worry About*. PDPA Thailand. https://pdpathailand.com/news-article/article-childpdpa/?srsltid=AfmBOoogIJ5Oe1yxrNmC7lTidtoNyak_dnjMAKNVWw6swngNH2EmHtr-
- Mahathalaeng, T. (2022, January 26). *Protection of Personal Information of Children and Adolescents in the Digital Environment*. Thailand Plus. <https://www.thailandplus.tv/archives/467406>

- Sriklaub, K. (2024). Education Research: *Sampling Design* [Unpublished manuscript]. Faculty of Education, Chulalongkorn University.
- Srisaard, B. (2013). *Introduction to Research*. (9nd ed.). Suviriyasarn Publishing
- Sritad, A. (2016). *Using Behaviors and perceptions influence of digital media to generation y and generation z in Bangkok and metropolitan region* [Master' thesis]. National Institute of Development Administration. (in Thai). <https://libdcms.nida.ac.th/thesis6/2559/b197555.pdf>
- Suwathanpornkul, I. (2019). *Educational Research: Concepts and Applications*. (2nd ed.). ChulaPress.
- Thailand Creative & Design Center. (2025, January 24). “When ‘Children’ ≠ ‘Content’: Understanding ‘Sharenting’ — A Trend of Modern Parents Relying on Social Media in Child-Rearing”. Kid Creative Thailand. https://www.creativethailand.org/article-read?article_id=34737
- Thai PBS. (2020, August 15). *Media Literacy: Sharenting Behaviors in Sharing Children’s Photos on Social Media*. Thai PBS. <https://www.thaipbs.or.th/program/MediaLiteracy/episodes/71660>
- The Centre for The Protection of Children’s Rights. (2022, 22 January). *Post photos of your child on social media without violating children's rights*. <https://www.thaichildrights.org/story/postphoto220122/#>
- Tungkhaprasert, T. (2015). *Facebook’s roles in displaying photos of children* [Masters’ thesis]. Thammasat University. (in Thai). DOI:10.14457/TU.the.2015.954